60e jaargang. — N° 35 — Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden — Zaterdag, 3 Mei 1913

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt 's woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnemens
Twee maal per week, 4 fr.
Een maal » 3
Een blad afzonderlijk 10
De abonnementen zijn vooraf taalbaar.
Aankondigingen : 15 c. per drukregel.
Reclamen, vonnissen en artikels, vooraan of binnen blad : 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD

Weest op uwe hoede !

Jean-Jacques Rousseau, de groote Fransche schrijver, tot wiens verheerlijking eenigen tijd geleden groote feestes in Frankrijk plaats grepen, schreef vooraan het eerste blad van een zijner boeken : « De jongeling of de jonge dochter, die dit werk leest is verloren. »

Siddert en huivert niet zeer, wanneer gij u den talentvollen schrijver inbeeldt, die wetens en willens zijne natuurlijke begaafdheden gebruikte om uwe kinderen in 't verderf te storten. Bekent dat hij dan nog ten minste zoo rechtschapen was ons op voorhand te verwittigen. Hij deed lijk de apotheker die op het fleschje een doodskop plakt met de woorden « vergift » er onder, opdat iedereen aan de bekoring zou weerstaan, eens van den inhoud te proeven.

Maar siddert en huivert wanneer gij u en uwe kinderen omringt ziet van J. J. Rousseau's volgelingen, die met het zeldte inzicht te werk gaan maar met minder talent en minder rechtschapenheid.

Wij spreken hier niet van dagbladen en boeken die den katholieken godsdienst aanranden. Wij beduiden niet het verderf onder godsdienstig oogpunt, maar wel onder opzicht van zeden.

Dat ouders die hunne kinderen beminnen, en ze doodgaarne zien, die voor het welzijn van hunne kinderen alles zouden opofferen, dat die soms zelf dergelijke bladen en schriften in handen nemen, dat is al af te keuren voorzeker. Maar de onverschilligheid waarmede zij diezelfde bladen en schriften in handen laten hunner kinderen, dat gaat alle begrip te boven.

Men zou zeggen dat zij er op uit zijn de étiquette « vergift » van de lieschjes te rukken, opdat hunne kinderen er des te gemakkelijker en te eerder zouden van proeven.

De ouders azen naar politiek, naar buitenlandsch nieuws, naar binnenlandsche gebeurtenissen, sport, enz. Maar de jongere azen naar een feuilleton een « litteraire deel. »

Moeders, vaders, wanneer gij een antikatholiek en antigodsdienstig blad in huis hebt en, vooraleer het op uwe tafel te laten liggen en in handen uwer kinderen te laten komen, lees dat « feuilleton », lees die « partie littéraire », lees vooral eens aandachtig al de aankondigingen die op de vierde bladzijde voorkomen.

En als ge dan vindt dat uwe kinderen dat mogen lezen en dat het zelfs raadzaam is zulks in hunne handen en onder hunne oogen te leggen, dan zult gè ons wel toelaten sterk te twijfelen of uwe liefde voor uwe kinderen wel zoo groot is als gij beweert.

En beeld u niet in dat wij spreken van eenige bladen bij uitzondering. Het gevaar dat uwe kinderen bedreigt is veel grooter. Weet het wel, wij maken hier geen gewag van dagbladen lijk « Le Peuple » b. v. Wij bedoelen hier meest liberale gazetten, en vooral een liberaal dagblad dat in vele huizen is binnengeslopen.

Wij zouden wel willen weten of een deftige huisvader, tot welke partij hij dan ook behoore, zou dulden, nadat hij die feuilletons en die aankondigingen heeft gelezen, dat blad in handen te laten komen van zijne vrouw. Wij dagen de deftige huismoeders uit zulks te kunnen lezen zonder eenig gevoel van schaamte en verontwaardiging. Wij dagen ze uit dan nog te dulden dat dochter of zoon onder hare oogen, dat dagblad nog in handen neme.

Ouders, indien het waar is, dat gij leeft voor uwe kinderen, dat gij enkel uw geluk vindt in het welzijn van uw kroost, o weest dan op uwe hoede ; wee't dan toch de eerste niet om hun zelf die lectuur voor te leggen die voor hen meest wezen als een schoon fleschje zonder doodskop, dat hevig vergift bevat. Vergeet niet dat de volgelingen van J. J. Rousseau talrijker zijn dan ooit met dat verschil dat ze niet openhartig, lijk hij, zeggen welk hun doel is. Vergeet niet dat met de zedeloosheid, de schaamteloosheid en de schande in uw huis zullen dringen en dat uwe droefheid en uwe wanhoop dan des te groeter zullen zijn, dat gij zelf, door uwe handelwijze, deuren en venster« hebt opengezet om ze binnen te roepen.

EEN HUISVADER.

Loontje komt om zijn boontje.

Heel Frankrijk staat in rep en roer !

Duitschland immers gaat zoo maar in eens 300 duizend soldaten meer onder de wapens brengen, en zoo is het schrikkelijk sterker dan Frankrijk...

De Franschen doen niets anders dan spreken van weerwraak en van miljoenen die maar terstond moeten gebeizigd worden om den Duitschen aartsvijand het hoofd te bieden.

Maar is dat altemaal heel schoen en heel wel, maar..

Met een millioen of zelfs met tien millioen en zal men geenen soldaat bij maken.

't Volk ontbreekt in Franbrijk, terwijl er in Duitschland overvloed van volk is.

En daar staan ze nu, de schoone Franschen ! ! !

Ja, daar staan ze nu, buiten raad !...

Ze weten niet meer hoe zich verweren tegen hunnen aartsvijand...

Dat is nu het natuurlijk gevolg van die Fransche familiën van **een zoontje !** .. Zoo wreekt zich *de verkrachte natuurwet en doet zij de Franschen nu schadevergoeding met interest betalen.*

Wel denk eens.

In het jaar '70 was de bevolking van Duitschland bijna gelijk aan die van Frankrijk.

En in het jaar 1913 is ze 25 miljoen grooter dan die van Frankrijk.

Kan Frankrijk dan nog ernstig denken op weerwraak tegen Duitschland ?

Ach, neen !

De verkrachting der natuurwet is schrikkelijk gewroken tegen het Godtergende Fransche volk.

Een eerste harde straf, die maar de voorbode is van nog ijselijker straffen.

God is rechtveerdig

En zoo ook treft hij ten gepaste tijde de familiën, die zoo boos zijn de natuurwet te durven verkrachten.

Kieskronijk.

Senaatkiezing in Limburg. — Daar de liberalen den strijd niet durfden wagen, werden zonder stemming als gekozen verklaard :

Werkelijke kandidaat : M. Portmans, volksvertegenwoordiger ; Plaatsvervanger : M. baron Leo de Villenfagne van Vogelsanck, provincieraadslid en burgemees er van Zolder.

ARRONDISSEMENT HASSELT. — De Katholieke Vereeniging van het arrondissement Hasselt heeft maandag besloten, dat de heer volksvertegenwoordiger Portmans tot senator uitgeroepen, in de kamer zal vervangen worden door heer Ramaekers, provinciaal raadslid en burgemeester te Zedlhem, tweeden bijgevoegd volksvertegenwoordiger op de lijst van 2 Juni. Alzoo komt het canton Herck opnieuw aan eene vertegenwoordiging, die het verloren had door 't afsterven van heer baron Whetnall.

Voor den zetel in de provincieraad ter vervanging van heer Anten, overleden, bieden zich drie katholieken aan voor den poll : heeren Jadoul, geneesheer, Remi Duvivier, gemeenteraadslid, en Hendrik Reynders meester-schilder, allen van Hasselt.

BUITENLAND.

Frankrijk

DE BENDE " DE ZWARTE HAND. „ — Men meldt uit Bologne :

De markies Brazzatti bevond zich in zijne woning, toen hij het bezoek ontving van een welgekleeden jongeling, die een revolver op hem richtte en 50 000 frank vroeg.

Eenigen tijd geleden had de markies eenen brief ontvangen van de « Zwarte Hand », waarbij op doodsbedreiging deze som van hem geeischt werd.

De markies gebaarde van niets en verwittigde zelfs de policie niet. Hij had enkel eene elektrieke verwittigingschel doen plaatsen onder eene mat in zijne toiletkamer.

Wanneer de markies in tegenwoordigheid stond van den bandiet, die hem met den revolver dreigde, drukte hij met den voet op het verwittigingstoestel, waarop verscheidene bedienden kwamen toegeseld, die den bandiet wilden vastgrijpen. Deze echter sprong door 't venster, doch brak zich beide beenen in zijnen val, zoodat het vluchten hem onmogelijk was, en hij kon aangehouden worden.

— EENE FAMILIE UITGEMOORD. — In n° 1 der Clapierstraat, te Marseille, woonde op de vijfde verdieping het huisgezin Tognola, bestaande uit vader, moeder en drie dochtertjes. Jozef Tognola, van Zwitsersche afkomst is taalman van beroep.

Maandag avond kwam hij thuis als naar gewoonte.

Dinsdag, rond een ure 's morgens stond Tognola op, nam een scheermes en sneed zijn dochtertje Claudina, 9 jaar, de keel over.

Op het geroep van het kind sprong de moeder uit het bed, doch werd door den man insgelijks den hals afgesneden. De twee andere kinderen Bertha en Valentina, wederkeerig 5 en 13 jaren oud ondergingen hetzelfde lot.

Alsdan begaf Tognola zich naar de eetzaal en schreef zijn testament, dat hij onder omslag deed en aan het parket stuurde. Daarna keerde hij weder naar de kamer zijner dochtertjes en jorgzich eenen revolverkogel in den rechter slaap.

Het drama werd ontdekt door de geburen, die Dinsdag morgend verwonderd waren de kinderen niet te zien beneden komen om naar school te gaan als gewoonte.

Een eerste onderzoek heeft bewezen dat Tognola die sedert eenigen tijd teekens van zinsverbijstering gaf, in eenen aanval van waanzinnigheid moet gehandeld hebben.

Zwitserland

EEN MELKOORLOG. — Groote moeilijkheden rezen op in Zwitserland tusschen de melkvoortbrengers en de kaasfabrikanten.

De waarde van de kaas, vervaardigd in heel het land, bedraagt jaarlijks 90 tot 100 millioen frank. Voor 60 miljoen frank wordt uitgevoerd.

Eene krisis brak uit in die nijverheid en de voorraad kaas is zeer groot geworden.

De fabrikanten wijten dien ongelukkigen toestand aan de hooge prijzen waartegen zij de kaas moeten afzetten, uit hoofde der eischen van de boeren, die hunne melk verkoopen tegen 19 en 20 centiemen den liter.

De syndikaten van kaasfabrikanten hebben aan de boeren gemeld dat zij voortaan de melk slechts tegen 16 centiemen den liter zullen betalen.

Die beslissing werd slecht onthaald door de boeren, die besloten niet te leveren tegen minder dan 19 centiemen, om niet onder den prijs te werken. De overeenkomst tusschen beide partijen zal moeilijk vallen daar de boeren ook eene beroepsvereeniging hebben en voornemens zijn zich te verdedigen. Zij onderzoeken thans of het niet mogelijk is eene samenwerkende maatschappij op te richten tot het vervaardigen van kaas.

Het geschil dient eerlaag opgelost, want het bestaande contract tusschen voortbrengers en fabrikanten vervalt op 1 Mei.

Rusland

DOOD VAN EEN REVOLUTIONAIR. — De Russische bladen melden den dood van den revolutionairdartman die als lid van den anarchistischen bond « Zemlja et Wola » (grond en vrijheid) in 1879 heeft deelgenomen aan den dynamietaanslag op den keizerlijken trein op de baan Moskou Koersk. Die aanslag mislukte, daar men zich had vergist en een goederentrein in de lucht deed vliegen.

De samenzweering kwam uit en Hartman nam de wijk naar Parijs. De Russische regeering vroeg zijn uitlevering, maar na eenigen tijd geweiteld te hebben, weigerde Gambetta die. Later is Hartman naar Engeland, en vandaar naar de Vereenigde Staten gegaan, waar hij als landbouwer tot zijn dood heeft gewoond.

Noorwegen

AFSCHAFFING DER RIDDERORDEN. — Bij eene commissie van het Storting is een voorstel in onderzoek tot afschaffing van de ridderorden, dat wil dan zeggen van de St-Olafsorde, Noorwegens eenige ridderorde.

De minister van binnenlandsche zaken heeft de Noorsche gezanten om advies gevraagd, en van eenige hunner is de raad ingekomen om de orde te behoudenteneinde er tegenover het buitenland beleefdheden mee te kunnen bewijzen.

Noorwegen heeft indertijd den adel afgeschaft. Dit democratische land zal misschien ook het eerste in Europa zijn dat de ridderorden opruimt. Men weet, dat de Vereenigde-Staten geen van beide heeft.

Italie

WILSKRACHT. — Een jonge student der Roomsche hoogeschool Giuseppe Calabri was geheel blind geworden. Ondanks dit ongeluk, kon hij zijne studie voortzetten en legde met welgelukken zijne examens af.

De student had het gezicht verloren op twintigjarigen ouderdom, juist toen hij ingeschreven was in de rechtsfaculteit.

Hij gaf een bewonderenswaardig voorbeeld van wilskracht ; toen de eerste vlamg van wanhoop voorbij was, legde hij zich toe op de stelsels in gebruik bij de blinden en leerde zijne studien die hij met welslagen voleindigde.

— IN EEN AFGROND GEWORPEN. — Te Toirano, nabij Albenga, werd eene gruwelijke misdaad gepleegd. Een heer en eene dame wandelden in het gebergte. Opeens zagen beeren die werkten nabij eene brug over een steilvlied dat de heer zijne gezellin om het midden greep en in den gapenden afgroud slingerde. De ongelukkige viel van 150 meters hoogte op de rotsen.

De moordenaar nam de vlucht, doch de beeren achtervolgden hem en hielden hem in. Uit een eerste ondervraging door den onderzoeksrechter blijkt dat de moordenaar zich van zijne vrouw wilde ontmaken om een ander huwelijk aan te gaan.

Griskenland.

DE MOORDENAAR DES KONINGS. — Het onderzoek tegen den koningsmoordenaar Skinas is nu afgeloopen en het proces zal binnen kort voor den krijgsraad beginnen. De onderzoeksrechter, kapitein Kandaras, heeft bewijzen in handen, dat Skinas de daad alleen heeft gepleegd, zonder hulp van medeplichtigen. Men vond bij den koningsmoordenaar een dagboek en eene soort zelfbiografie, waarin hij zich als held en bevrijder voorstelt en de koningsmoord op voorhand aankondigde, zoodat de voorbedachtheid geen twijfel overlaat. Skinas blijft evenwel alle voorbedachtheid hardnekkig loochenen en beweert de daad in eenen aanval van waanzinnige neurasthenie te hebben gepleegd.

Overigens is zijne houding voor den onderzoeksrechter alles behalve heldhaftig. Hij staat daar als een lichamelijk en geestelijk gebroken man en poogt zichtbaar medeigden op te wekken. De geneesheeren, die zijn geestestoestand moeten onderzoeken, hebben hun verslag nog niet ingediend. Men twijfelt evenwel niet of zij zullen hem ten volle verantwoordelijk verklaren. Skinas bezit eene goede geboordheid en behoort tot eene goede Grieksche familie van Salonika. Een zijner neven is gemeenschoor in Salonika. Van zijne vroegste jeugd af toonde de koningsmoordenaar groote neiging tot lediggang en leidde een slotte een ledenlijk leven, dat hem tot de misdaad bracht.

Amerika

TREIN-KINEMA. — Het moest gebeuren en natuurlijk moest het Amerika zijn, dat er het eerste mee voor den dag zou komen. Sedert kort namelijk rijden op de lijn van de Pittsburg-maatschappij kinema-wagens, waarin de reizigers, wanneer de reis hen een weinig te lang begint te vallen, zich kunnen laten vermaken met het kijken naar een bioskoopvoorstelling.

De lawn van spoorwegwagens leent zich zeer goed voor de inrichting van een rijdend schouwburgzaaltje ; de bezwaren waren slechts dat 't schudden van den trein aan de duidelijkheid der vertooning zou schaden. Doch dit bezwaar heeft men weten te ondervangen, zoodat de films zeer goed tot hun recht komen. Op de lange reizen zijn deze nieuwe kinemawagens druk bezet ; de luiken worden voor de ruiten gezet, de stoelen worden omgedraaid, en de wagen, die eenige minuten te voren een gewoon salonwagen was, is veranderd in een kinemazaaltje !

— EEN DOOF-STOMME-BLINDE VOORDRACHTGEEFSTER. — Hellen Keller, de bewonderenswaardige vrouw van New-York waarop heel de wereld het oog heeft gevestigd, gaf een nieuwen blijk van de wonderen die door een standvastigen wil kunnen geschieden.

Alhoewel Hellen Keller hooren, zien noch spreken kan, is zij erin gelukt in verband te komen met de menschheid, waarvan zij noodzakelijk gescheiden was. Zij leerde lezen, hare gedachten mededeelen en die van anderen opnemen door aanraking. Zij heeft onderrichtgenoten en heeft merkwaardige dingen geschreven. Door het vertrouwen en de bewondering die hare medeburgers in haar stelden, werd zij geroepen deel te maken van het plaatselijk onderrichtscomiteit en zij is er zeer werkzaam.

Doch Hellen Keller zou de wereld nog meer verbazen. Zij nam het besluit te leeren spreken en zij gelukte er zooverre in dat zij eene voordracht kon houden in den Duitschen kring van New-York.

De stem klinkt zonderling. Er zijn eenige oogenblikken noodig om er zich aan te gewennen en om te kunnen verstaan moet de toehoorder aandachtig luisteren, doch de woorden zijn volkomen afgerond. Het wonderbaarst van al : die buitengewone vrouw spraak eene taal, die de hare niet is : het Duitsch.

Hellen Keller sprak over den zielstoestand van den doove.

Toen zij had uitgesproken overhandigde een toehoorder haar een bloemengarve en droeg daarbij een gedicht voor, dat de heldin van den avond volgde door met de vingers, de bewegingen der lippen van den spreker te volgen.

Zij deed dit met zooveel bescheidenheid dat de uitgelatenheid daardoor nagenoeg geen hinderniss ondergaag.

Hellen Keller dankte in het Duitsch en gaf in het Engelsch den beknopten inhoud weer van het gedichtje.

BINNENLAND.

ZONDERLINGE MEIMAAND. — De meimaand, die wij ingaan, zal een der meest buitengewone maanden zijn die zich kunnen voordoen. Zij zal namelijk zes zondagen tellen, zoo men als dusdanig aanziet den Hemelvaartdag, die op 1° Mei valt en den tweeden Sinksendag.

LUIK. — DE SCHELS VAN HET VOLK. — Zou men gelooven, vraagt de *Gazette de Liège* dat zekere afgevaardigden van Luik, bij het socialistisch congres elk 15 fr. ontvingen ? 5 voor den trein en 10 fr. voor den diner, denkelijk.

De *sectionnaires*, gelast met de stakers te bewaken en te beletten dat zij aan 't werk zouden gaan, trokken elder 5 fr. per dag, natuurlijk uit de vanhoede, door de werkliegevulde kassen.

Maar de stakers zelf ?

O, die arme duivels mochten op de kom bijten ; immers de uitbetaling der vergoeding begon eerst na veertien dagen stakens, en de staking was uit, eer de veertien dagen om waren.

In tegenwoordigheid van die feiten begrijpt men den weerzin van het arme volk voor zunne slechte herders, te meer als zij weten dat de katholieke *gedwongen* stakers regelmatig hunne twee franks per dag trokken.

BRUSSEL. — EEN DIEFSTOOMBOOT. — Een inwoner der Louis Bertrandlei, de hem ontving zondag morgend een dreigbrief. Als hij maandag morgend geene som van 300 frank bestelde aan een knaap, die 9 ure achter de St-Mariakerk zou wachten dan zou hij geleeld hebben. Men zou dan heel eenvoudig vermoorden. De J., begaf zich naar het policiebureel Colignonplaats en overhandigde den policiecommissaris van dienst den dreigbrief. Deze zich op het gestelde uur naar de aangeduide plaats en trof er een knaap aan heen en weer wandelde. De policieberoepsprak den kleine aan en ondervroeg hem. Alzoo vernam hij dat de knaap geen was door een kerel van 25 tot 30 jaar hem wachtte aan de Antwerpsche poort. De policieofficier volgde den kleine op, de kerel die welliciht lont geroken wachtte zich wel den brief te komen halen. De knaap is zekere Hendrik H., 13 jaar oud, wonende Gossensgang. Hij moet voor ter beschikking houden van het gerecht.

— AUTOMOBIELONGELUK. — Vier slachtoffers. — De autogeleider Pieter R., 27 jaar oud, in dienst van M. Neuffels, handelaar St-Catherinaplaats, te Brussel, gebruikmakend van de afwezigheid van zijn patroon, reed met de twee winkeljuffers van M. Neuffels en eene andere juffer per automobiel naar Antwerpen.

Gekomen te Eppeghem, liep de auto volle snelheid tegen een boom. De bestuurder was geweldig en de twee inzittende vrouwen werden uit het voertuig op den weg geslingerd, waarin zij bewusteloos bleven liggen.

De twee magazijnjuffers, Marie Grégoire en Ida hadden eene schedelbreuk ; de derde feur en de andere juffer waren minder gekwetst. Alle vier werden naar het huis van Vilvoorde gebracht. De auto bleef werd geheel vernield.

— NICKELMUNT. — Men is bezig voor 250 frank nickels van 25 centiemen te slaan. De drie eerste millioen, geslagen in 1908, werden geheel in omloop gebracht.

Het is te zeggen dat het geld van deze munt dat sedert lang door het publiek werd gevraagd, zoo niet zeer nuttig is, toch gemeenlijk gebruikt wordt.

— DE WEERKUNDIGE SPELLINGEN VAN DEN GENERAAL. — Zichter zijne voorspelling voor de maand mei :

Van 1 tot 7, nogal veranderlijk weder, warm, regen, wind, onweders.

Van 8 tot 14, schoon en warm.

Van 15 tot 23, frischer, groote regenvlagen.

Van 24 tot 31, schoon weder, met eenige heete dagen op het einde der maand.

Inhuldiging der Wereldtentoonstelling van Gent.
De intrede van den Koning en de Koningin, de tentoonstelling bezoekende.

VOOR TWEE VADERS

TAFEREELEN

uit het leven der Pauzelijke Zouaven

19de vervolg

Wanneer Morren des avonds op zijne legerstede al de voorvallen van dien dag in zijn geheugen terugriep, voelde hij eenen tot dan toe ongekenden vreede ; we kwam de pijnlijke onrust over de gevaren, waaraan Victor blootgesteld was, hem soms den boezem prangen ; doch, dan hoorde hij ook weder aanstonds de bemoedigende stem van het wonderbare boek : « Wien God helpen wil, dien kan niemands tegenstaandaardheid hinderen. »

Twee geesten hadden elkander dien dag het beziet van des wijsgeers hart betwist : de geest des goeds en de geest des kwaads ; de zegepraal, zeker, was voor den laatsten niet geweest ; zichter de vrijdenker was nog niet bekeerd.

X

IN HET KAMP

Er zijn eenige weken verloopen sedert de gebeurtenissen, die wij in de laatste hoofdstukken verhaalden.

Victor en zijne gezellen hebben — na een laatste bezoek aan den braven Stefano en zijne moeder — de Eeuwige Stad verlaten en zijn reeds geruimen tijd in het kamp nabij Terni en Vescipoli.

De dappere jongelieden oefenden er zich met allen mogelijken ijver in de wapens en in de krijgskunst ; zij gewenden zich, met een vroolijk hart, aan al de ontberingen en de beroovingen van het ruwe leven der legerplaats.

Voor Marten, die van jongs af met de beproevingen had kennis gemaakt en bij wien een reuzenlichaam aan den moed ten dienste stond, scheen het verblijf in het kamp een spel te wezen, zoo rondhorstig kon hij 's avonds lachen na eenen dag van de grootste vermoeienissen ; doch hij mocht zich nog zoo tevreden toonen, meer moed toch en vroolijken ijver kon hij niet aan den dag leggen dan Victor en Jozef er deden blijken, ondanks al de almatting, en ofschoon zij in de armen der welvaart waren opgebracht.

Zij hielden, zooveel mogelijk, hunne verwanten van Schrambeek met gansch hun leven bekend, en dikwijls was het hun des avonds eene ware uitspanning, na het zware werk van den dag, eenige oogenblikken te besteden aan dit eenvoudig maar teeder onderhoud met hunne dierbare nabestaanden.

De burgers van Schrambeek waren ook van hunnen kant zeer belnieuwd naar al wat de zouaven betrof. Peerjan, de oude veidwachter, vroeg geregeld dagelijks na de Mis aan Maria, of er weer geene tijdingen waren aangekomen en vertelde dan verder wat hij had opgedaan aan zijne gewone toehoorders.

Sus, de smid, maar half voldaan met de korte uitleggingen, die Peerjan geven kon, had dezen eindelijk de gedachte ingeblazen, aan Maria de brieven van Jozef te vragen, die namelijk, welke geene bijzonderheden van persoonlijken aard inbielden.

Peerjan zag er eerst tegenop doch het denkbeeld, hem door den smid ingegeven, prikkelde zoozeer zijne eigene nieuwsgierigheid, dat hij ten laatste, eenen morgen bij het verlaten der kerk, al zijnen moed verzamelde en, onder eenen vloed van « dat is te zeggen en dat zijn de gevallen » — zijne geliefkoosde spreekwijzen — aan Jozef's zuster zijn verzoek indiende.

Het goede meisje maakte geene moeielijkheid om hem aanstonds verscheidene brieven ter hand te stellen, en den volgenden zondag, na de hoogmis, hield Peerjan eene menigte van Schrambekenaars staan met het forsch bevel van — Halt ! groot nieuws van de zouaven !...

— terwijl hij zegevierend zijne hand met de rol brieven voorutstak.

De smid had aanstonds naast zijne zijde post gevat.

— Bravo, Peerjan ! riep hij. Heb ik u geenen goeden raad gegeven ?

Deze, als reeds verslonden in zijne groote taak, antwoordde niet, maar haalde zijne groote brilkast uit den zak, vaagde de glazen af met eenen hoek van zijn kleed, kneep het wichtige tuig op den neus en ontplooide statig een eerste blad.

— Hier, zegde hij, hebt ge, hoe Jozef in het kort het vertrek naar het kamp verhaalt :

« Ik zal u weinig zeggen over den marsch, dien wij gedaan hebben, vooraleer in het kamp van Terni aan te komen. Wij verlieten Rome des nachts en maakten halt bij den dageraad. Op een, twee, drie, zijn hout en water gereed, is het vuur ontstoken en de koffie klaar. Elk reikt zijnen bak uit en laat het zich smaken, en weldra gaat het weer voorwaarts, met wapens en bagage. De lucht esteltenis is wel heet, het zweet breekt langs alle kasten uit, het stof bedekt u overal, de voeten zwellen, de tong kleeft soms aan het gehemelte, maar — wat maakt dat !... Zooveel te aangenamer klinkt het ons in de ooren, als de kapitein, bij een lommerrijk plaatsje « halt ! » roept. »

— Deftig ! onderbrak de Timmerman ; dat zijn ware soldaten !

— « En dan, als de veldwachter voort, wij hebben muziek : de klaroen weerschalt, en dat geeft ons niet weinig opgeruimdheid. En als de muziek zwijgt, ha ! dan beginnen wij : wij zingen onder den marsch, dat het klinkt.... en Vlaamsch zoowel als Fransch ; want wij zijn met verscheidene Vlamingen naar Terni vertrokken.

« Eens — het was den eersten dag, toen wij tegen den avond Civitá-Castellana naderden — waren wij allen degelijk vermoeid, zoodat onze luidruchtigheid tamelijk verminderd was. Doch Marten, die geen vriend is van treurigheid en die van geene vermoeienis weet, schiet eensklaps in zijn vuur, en begint, op droevigkluchtigen toon, het *Klaas en trouwt zijn leven niet* te zingen ! Heel onze troep borst uit in een schaterend lachen en al de Vlamingen makten weldra «chorus» met onzen vroolijken makker.

« Maar het lied, dat wij met voorliefde zingen, is ons Belgisch volkslied. Victor, die soms nog eenige rijmen in zijnen zak vindt, heeft er eene soort van pauselijke *Brabançonne* van gemaakt, als ik het zoo heeten mag ; en alle dagen weerklinkt onze geliefkoosde zang onder den hemel van Italie. Hier zijn de woorden van dit lied, ik twijfel niet, of onze vrienden zullen ze, te onzer herinnering, meermaals herhalen in het vaderland :

VOOR PETRUS' STOEL !

Lied van Belgie's pauselijke vrijwilligers

Voor Petrus' Stoel zijn wij ten strijd gevlogen,
Voor Petrus' Stoel zwelt ons de borst van moed.
Voor Pius' heil het blanke staal getogen !
Voor Pius' heil stroom' vrijen laatste bloed !
Want kanderuin leed ons den boezem gloeien,
Toen in ons land weerklonk de nare kreet :
« Te wapen, Belg ! Verbrijd ras de boeien,
Die 't ongeloof aan Paus en godsdienst smeedt ! »

Voor Godsdienst en voor Vaderland te velde !
Was steeds de leus van Belgie's vromen telg ;
Doch 't Vaderland dat vredestegen telde,
Schonk heil en vroeg geene offers aan den Belg ;
Maar Godsdienst zag zich dunzend rampen
[broeien,
En daar weerklonk opeens de nare kreet :
« Te wapen, Belg ! Verbrijd ras de boeien,
Die 't ongeloof aan Paus en godsdienst smeedt ! »

En onbeschroomd vloog elk van ons te wapen,
Op zegepraal noch nederlag bedacht ;
Geen lauwerkrans omstrengel' ons de slapen,
't Is zege toch, die Kerk en Godsdienst wacht ;
Het ongeloof ontplooie zijn banieren
En juuble luid in zijnen euvelmoed, —
Toch eenmaal zal de Godsdienst zegevieren.
Het zij dan ook ten koste van ons bloed !

Geen moordend lood doet Belgisch bloed
[verstiven ;
Geen blikkrend staal verschrikt een Belgisch oog.
Wij zweren trouw op onzen post te blijven.
Met moed vooruit, de kruisbanier omhoog !
Vooruit, vooruit ! en de overwinning tegen !
Vooruit, vooruit ! wij strijden voor den Heer !
En wie er valle, op hem dalt Pius' zegen
Als onderpand van Godes zegen neer.

Algoede God, o Heer der legerscharen,
Die van omhoog op uwe kindren waakt,
Wil steeds uw kroost, met minnend hart,
[bewaren.
Tot eens het uur van Pius' zege naakt !
Doch moesten wij als bloedige offers sneven,
Dat memand dan zijn daren plicht vergeet !
Moge onze dood de Kerk den vrede geven,
« Voor Petrus' Stoel ! » zij onze jongste kreet ! »

— Wel, wel ! riep Wouter, de timmerman ; en wordt dat lied gezongen op de wijze der *Brabançonne* ?

— Zeker, antwoordde het baksken uit den kruisboog ; hebt gij dan niet verstaan, wat Peerjan gelezen heeft ? Het is eene pauselijke Brabançonne, he, Peerjan ?

— Dat zijn de gevallen, bevestigde de grijze veldwachter. Mannen, wat dunkt er u van ? dat wij dit heel eens leerden, om het met begeleiding der harmonie te zingen ? Practiseert er eens op !

— Ja, ja, zeker ! riepen allen. Wij gaan het vandaag nog uitchrijven.

— Kom aan, besloot de smid ; we beginnen op het oogenblik.

— Dat is te zeggen ! grommelde Peerjan, ge zult toch eerst de rest nog wel willen hooren, ongetwijfeld. Luistert ! — en hij ontvouwde eenen tweeden brief — luistert naar hetgeen Jozef hier schrijft over het leven in het kamp :

« Ons kamp ligt op eenigen afstand van de stad Terni, waar het hoofdkwartier is. Wij legeren er onder tenten, en onze eerste bezigheid, na onze aankomst, was het oprichten dezer verblijfplaatsen, ten einde er ons ervaren in te maken. Thans zijn wij met dit punt reeds goed bekend, en wij besteden onzen tijd aan andere werkzaamheden : wij oefenen ons in de wapenen, en voor het overige is de dag goed gevuld met hout dragen, moadbehoeften aanschaffen en water halen. Dit laatste vooral houdt ons druk bezig ; want gij moet weten, dat wij er een fraai eind wegs voor te doen hebben : wij moeten het hal n naar de fontein van Collescipoli, een dorp gelegen op eenen hoogen heuvel, over de drie mijlen afstand van onze legerplaats. Wij dragen, h t water in groote bakken ; maar Marten heeft ze nog te klein gevonden voor zijne reuzenschouders.

— Hebt ge mij daar niets anders ? vroeg glimlachend ; zulke halve liters !... dat is niet aan ?...

« En onze kapitein heeft hem eenen bak geven, gelijk eene schuit, zoo groot ! en de mocite waard om te zien, hoe onze gast bij zijne wederkomst, op den sterken aanloopen om zijne vracht te plunderen, dorstig zijn zij naar de rijkdommen, die aanbrengt.

« Voegt daar nog bij : het blinken onzer men, het poetsen onzer wapenen, en gij wel begrijpen, dat onze dagen goed bezet zijn, dat wij voor geene verveling, uit van bezigheid ontstaan, te vreezen hebben.

« Hewel, ondanks al onze lange en moeilijke wapenoefeningen, ondanks al de afmatting der dagelijksche soldatenwerken, waren wij nooit zoo gelukkig, nooit zoo tevreden als wij zouden ons ruwe verblieven niet willen wisselen tegen al de vermaken der wereld. Arbeiden en lijden wij niet voor de Kerk van Christus ? En is die enkele gedachte niet genoeg om ons alle ontberingen lichter te lijden zoet te maken ?...

« O, de mensch kan zooveel, als hij voor en met God werkt !... De pauselijke vrijwilligers zijn voor het groote deel kinderen van goeden huize, in de weelde opgebracht, die nooit spruiten, die men zou meenen onder de zachtsten wind te moeten bukken ; — welnu, na eene oefening, na een loopen, na klimmen van zes, zeven uren, onder eene denden hemel, in het kamp wederkeerende, afgemat, overdekt met stof, doornat van zweet, met open mond, ontsloten oogen, hangende lippen, buiten adem, zich naar voortsleepende.... zij zullen eenige oogenblikken uitrusten, ja, maar op minder dan een uur komen leven en vroolijkheid terug.

« Mij dunkt somtijds, dat het juist is in het woud na een onweder.... De lucht heeft gestraald, de donder geknald, stortregen zijn er op de aarde nedergestort, en lang het orkaan woedde zweeg de muziek der gevleugelde boschbewoners ; niet eene vogeltje lispelde er nog eenen toon in de loover. Zelfs nog eenigen tijd nadat het onweder uitgebulderd is, blijft het woud in eene plechtige stilte gedompeld.